

Ohutus

Sõiduohutus

Nõuanded ohutuks sõiduks

Ohutus alati esikohal!

⚠ TÄHELEPANU

- See peatükk annab nii autojuhile kui ka kaassõitjatele tähtsat teavet auto kasutamise kohta. Täiendavat informatsiooni, mida peate iseenda ja oma kaassõitjate ohutuse tagamiseks teadma, leiате lisaks ka selle käsiraamatu teistest osadest ning ülejäänud juhendmaterjalidest.
- Hoolitsege selle eest, et kõiki autoga kaasatud juhendmaterjale hoitaks alati autos. See on eriti tähtis juhul, kui laenate või müüte oma auto edasi kellelegi teisele.

Enne sõitmist

Iseenda ja oma kaassõitjate igakülgse ohutuse tagamiseks pöörake enne iga sõitu tähelepanu alljärgnevatele punktidele:

- Kontrollige, kas auto tuled ja suunatud töötavad korralikult.
- Kontrollige rehvirõhku.

- Veenduge, et kõikidest akendest on tagatud selge ja hea vaade auto ümbrusele.
- Kontrollige, kas pagas on korralikult kohale kinnitatud»»» Lehekülg 132.
- Kontrollige, et mingid esemed ei saaks peadaalide vajutamist segama hakata.
- Reguleerige esiistme, peatoe ja peeglite asend enda kasvule vastavaks.
- Kontrollige, et tagaistme peatoed oleksid tagaistujate jaoks paigaldatud ja õiges asendis»»» Lehekülg 127.
- Paluge kaassõitjatel oma peatugede asend enda kasvule õigeks reguleerida.
- Hoolitsege laste ohutuse eest, kasutades sobivaid turvatoole ja õigesti paigutatud turvavööd»»» Lehekülg 31.
- Sättige end õigesse istumisasendisse. Paluge ka oma kaassõitjatel õiges asendis istuda»»» Lehekülg 13.
- Kinnitage korralikult oma turvavöö. Paluge ka oma kaassõitjatel korralikult turvavööd kinnitada»»» Lehekülg 16.

Sõiduohutust mõjutavad tegurid

Juhina vastutate te nii enda kui kõigi oma kaassõitjate eest.

- Jälgige alati tähelepanelikult liiklust ning ärge laske kaassõitjatel ja telefonikõnedel tähelepanu autojuhtimiselt kõrvale juhtida.
- Ärge juhtige kunagi autot, kui teie seisund ei võimalda ohutult sõita (nt ravimite, alkoholi, uimastite tõttu).
- Järgige alati liikluseeskirja ja piirkiiruseid.
- Valige alati tee-, liiklus- ja ilmaoludele vastav ohutu sõidukiirus.
- Pikkade vahemaade läbimisel tehke regulaarselt puhk pause – vähemalt iga kahe tunni järel.
- Võimalusel vältige sõitmist, kui olete väsinud või stressis.

⚠ TÄHELEPANU

Auto juhtimine alkoholi, ravimite, uimastite või narkootikumide mõju all võib põhjustada raskeid õnnetusi, milles inimesed võivad hukkuda.

- Alkohol, ravimid, uimastid ja narkootikumid võivad muuta juhi reaalsustaju ning mõjuda väga halvasti reageerimiskiirusele ja sõiduohutusele, mille tulemusel võib juht kaotada kontrolli auto üle.

Turvavarustus

Ärge seadke kunagi ohtu iseenda või oma kaassõitjate ohutust. Kui siiski peaks juhtuma

liiklusõnnetus, aitab auto turvavarustus vi-gastuste riski vähendada. Alltoodud loend annab ülevaate teie CUPRA tähtsaimatest turvavarustuse elementidest¹⁾:

- kolmepunktiturvavööd,
- koormuse piirajatega turvavööd esiistmetel ning tagaistme äärmistel istekohtadel,
- pingutitega turvavööd esiistmetel ning tagaistme äärmistel istekohtadel,
- esiturvapadjad,
- juhi põlveturvapadi,
- külgturvapadjad esiistmete seljatugesed,
- turvakardinad,
- „ISOFIX“-kinnituspunktid „ISOFIX“-süsteemiga laste turvatoolide kinnitamiseks,
- reguleeritava kõrgusega peatoed esiistmetel²⁾,
- tagaistme peatoed kasutamiseks ja mittekasutamiseks mõeldud asendiga,
- reguleeritav roolisammas.

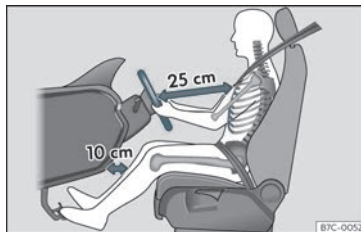
Loetletud turvavarustuse elemendid teevad omavahel pidevalt koostööd, et teid ja teie kaassõitjaid õnnetuse korral võimalikult hästi kaitsta. Need turvasüsteemid ei saa aga oma ülesannet täita, kui teie ja teie kaassõitjad ei

istu õiges asendis või ei kasuta turvavarustust õigesti.

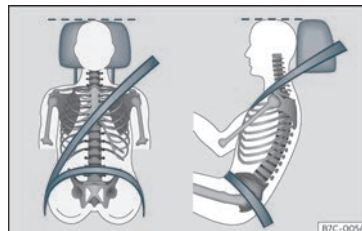
Ohutus sõltub eelkõige igaühest endast!

Sõitjate õige istumisasend

Õige asend istmel

Joonis 2 Juhi õige kaugus roolist peab olema vähemalt 25 cm.

Joonis 3 Turvavöö ja peatoe õige asend

Järgnevalt on kirjeldatud juhi ja kaassõitjate õiget istumisasendit.

Kui teie kehaehitus ei võimalda teil õiges asendis istuda, pöörduge asjatundlikusse autoteenindusse, kus teile osatakse pakkuda vajalikke erilahendusi. Turvavöö ja turvapadjad pakuvad optimaalset kaitset vaid juhul, kui teie istumisasend on õige. CUPRA soovib teil viia oma auto volitatud margiesindusse.

Teie ohutuse tagamiseks ja kehavigastuste riski vähendamiseks liiklusõnnetuse, äkkpidurdamise või järsu manöövri korral soovib CUPRA järgnevalt kirjeldatud istumisasendeid:

»

¹⁾ Sõltuvalt mudeliversioonist/turupiirkonnast

²⁾ Sisseehitatud peatugedega esiistmed ei vaja reguleerimist.

Kõikidele autos viibijatele:

- Reguleerige oma peatugi asendisse, milles selle ülaserb on samal või võimalikult samal kõrgusel kui teie pealagi ning mitte mingil juhul silmade kõrgusest allpool. Hoidke oma kukalt peatoele võimalikult lähedal»» **Joonis 3.**

- Lühikest kasvu inimesed peavad panema peatoe kõige madalamasse asendisse, ka juhul, kui pea asub seejärel peatoe ülaserbist allpool.

- Pikka kasvu inimesed peavad tõstma peatoe kõige ülemisse asendisse.

- Hoidke oma jalgu sõidu ajal alati põrandal.

- Paigutage ja kinnitage õigesti oma turvavöö»» Lehekülj 19.

Lisajuhised juhile:

- Pange oma istme seljatugi võimalikult püstisesse asendisse, et selg toetuks täielikult vastu seljatuge.

- Reguleerige rool asendisse, milles see on teie rinnakorvist vähemalt 25 cm kaugusel »» **Joonis 2** ja saate selle välisservast kergelt kõverdatud kätega mõlemalt küljelt mugavalt kinni hoida.

- Rool peab olema alati suunatud rinnakorvi, mitte näo poole.

- Reguleerige oma iste asendisse, milles saate pedaalid alla vajutada kergelt kõverdatud

põlvedega ning kaugus armatuurlaua ja põlvede vahel on vähemalt 10 cm»» **Joonis 2.**

- Reguleerige istme kõrgus selliseks, et ulatuksite vabalt rooli ülaserbist kinni võtma.

- Hoidke oma jalgu alati jalaruumis, et teil oleks pidevalt kontroll oma auto üle.

Lisajuhised esiistmel istuvalle kaassõitjale:

- Pange oma istme seljatugi võimalikult püstisesse asendisse, et selg toetuks täielikult vastu seljatuge.

- Nihutage iste nii kaugele taha kui võimalik (kaugus rinnakorvi ja armatuurlaua vahel peab olema vähemalt 25 cm). Kui istute armatuurlaule lähemal kui 25 cm, ei suuda turvapadjasüsteem teid korralikult kaitsta.

Istekohtade arv

Autos on kokku **5** istekohta: 2 ees ja 3 taga. Kõik istekohad on varustatud turvavööga.

Mõni mudeliversioon on heaks kiidetud ainult **4** istekohaga: 2 ees ja 2 taga.

⚠ TÄHELEPANU

Vale istumisasend autos võib äkkpidurdamise, järsu manöövri, kokkupõrke või liiklusõnnetuse korral ning turvatähtsate täitumisel suurendada raskete või surmavate kehavigastuste riski.

- Enne sõidu alustamist peavad kõik autos viibijad istuma õiges asendis ning jääma õigesti istumisasendisse kogu sõidu ajaks. Sama kehtib ka turvavöö õige kasutamise kohta.

- Autos võib sõita maksimaalselt sama arv inimesi, kui palju on autos turvavööga istekohti.

- Laste sõidutamisel autos kasutage alati ametlikult heaks kiidetud ning lapse kaalu- ja kasvu vastavat turvavarustust (turvahälli, -tooli või istmekõrgendust)»» Lehekülj 31.

- Hoidke jalgu sõidu ajal alati põrandal jalaruumis. Ärge pange jalgu kunagi näiteks istme või armatuurlaua peale ega aknast välja. Vastasel juhul ei saa turvapadi ja turvavöö teid ettenähtud viisil kaitsta ning need võivad avarii korral kehavigastuste riski hoopis suurendada.

Valest istumisasendist tulenevad ohud

Raskete või surmavate kehavigastuste risk kasvab märgatavalt, kui turvavööd ei kinnitata või seda tehakse valesti. Turvavööd saavad optimaalselt kaitset pakkuda vaid juhul, kui need on õiges asendis. Vale istumisasend vähendab turvavöö kaitsevõimet märgatavalt ning suurendab seetõttu raskete või surmavate kehavigastuste riski. Oht raskelt või eluohtlikult vigade saada kasvab eriti juhul, kui täituv turvapadi annab löögi inimesele, kes ei

ole sel hetkel õiges istumisasendis. Kõikide autos viibijate – eriti laste – eest vastutab alati auto juht.

Alljärgnevas loendis on mõned näited selle kohta, millised istumisasendid võivad kõikide autos viibijate jaoks ohtlikuks osutada.

Kui auto liigub:

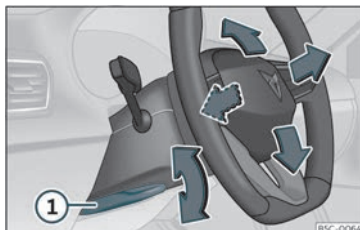
- Ärge seiske autos kunagi püsti.
- Ärge seiske kunagi istmete peal.
- Ärge ronige kunagi põlvili istmete peale.
- Ärge kallutage oma istme seljatuge kunagi liiga kaugele taha.
- Ärge toetuge kunagi vastu armatuurlauda.
- Ärge heitke kunagi tagaistmele pikali.
- Ärge istuge kunagi ainult istme esiserval.
- Ärge istuge kunagi küljega sõidusuunas.
- Ärge nõjatuge kunagi aknast välja.
- Ärge pange oma jalgu kunagi aknast välja.
- Ärge pange oma jalgu kunagi armatuur-lauale.
- Ärge pange oma jalgu kunagi istme või selle seljatoe peale.
- Ärge sõitke kunagi jalaruumis.
- Ärge istuge kunagi käetugede peal.
- Ärge sõitke kunagi kinnitamata turvavööga.
- Ärge sõitke kunagi pagasiruumis.

⚠ TÄHELEPANU

Vale istumisasend autos võib liiklusõnnetuse, äkkipidurdamise või järsu manöövri korral suurendada raskete või surmavate kehavigastuste riski.

- Kõik autos viibijad peavad sõidu algusest kuni lõpuni istuma õiges asendis ning kinnitama õigesti oma turvavöö.
- Sõitjad, kes ei istu õiges asendis, ei ole kinnitanud oma turvavööd või ei asu turvatpatjadest õigel kaugusel, riskivad raskete või surmavate kehavigastustega, eriti juhul, kui turvapadjad täituvad ja neile löögi an-navad.

Rooli asendi reguleerimine

Joonis 4 Hoob roolisamba all vasakul küljel

Reguleerige rooli asend sobivaks enne sõidu alustamist ning tehke seda vaid siis, kui auto seisab.

• Tõmmake hoob»» Joonis 4 ① alla, sättige rool soovitud asendisse ning lükake hoob tagasi üles, jälgides, et see kohale lukustuks.

⚠ TÄHELEPANU

Rooli reguleerimismehhanismi väär kasutamine ning rooli ebaõige reguleerimine võib põhjustada raskeid või surmavaid kehavigastusi.

- Lükake hoob»» Joonis 4 ① pärast roolisamba asendi muutmist tugevalt tagasi üles, et rool ei saaks sõidu ajal kogemata oma asendit muuta.
- Ärge reguleerige rooli asendit kunagi sõidu ajal. Kui sõidu ajal selgub, et rooli asendit on vaja siiski muuta, peatage turvaliselt auto ning reguleerige rool siis sobivas asendisse.
- Rool peab pärast reguleerimist olema suunatud teie rindkere, mitte näo poole. Vastasel juhul võib juhi esiturvapadja poolt pakutav kaitse avarii korral väheneda.
- Hoidke sõidu ajal roolirattast alati kinni nii, et käed asuksid rooli välisküljel kella üheksale (9) ja kolmele (3) vastavas asendis. Nii vähendate vigastuste riski juhul, kui juhi esiturvapadi peaks täituma.
- Ärge hoidke käsi roolil kunagi kella kaheistkümnelle (12) vastavas asendis ega hoidke roolist kinni mingil muul viisil (nt rooli keskosast). Vastasel juhul võivad teie käed, käsivarred ja pea juhi esiturvapadja täitumisel raskelt viga saada.

Pedaaliruum

Pedaalid

- Kontrollige, kas saate alati vabalt ja takistusteta gaasi-, piduri- ja siduripedaali lõpu alla vajutada.
- Kontrollige, kas pedaalid liiguvad takistusteta tagasi oma algasendisse.
- Kontrollige, kas pörandamatid on sõidu ajaks kindlalt kohale kinnitatud ega takista pedaalide kasutamist »» .

Kasutage ainult selliseid pörandamatte, mis pedaalide kasutamist takistama ei hakka ning mida saab libisemise vältimiseks kohale kinnitada. Sobivad pörandamatid saate osta margiesindusest või autotarvete kauplusest. Hoidikud* pörandamatite kinnitamiseks on jalaruumi juba sisse ehitatud.

Pidurisüsteemi ühe ajamiharu rikke korral tuleb vajutada piduripedaali auto peatamiseks tavalisest sügavamale.

Kandke sobivaid jalanõusid

Kandke alati jalatseid, mis jalgu korralikult toetavad ning lasevad hästi pedaale tunnetada.

TÄHELEPANU

- Kui pedaale ei saa takistamatult kasutada, võite sõitmisel väga ohtlikku olukorda sattuda.
- Ärge pange ega paigaldage auto originaalmattide peale mingeid täiendavaid pörandamatte või -katteid. See vähendaks ruumi pedaalide all ja takistaks nende vajutamist. Selle tagajärjel võib juhtuda liiklusõnnetus.
- Ärge pange kunagi mingeid esemeid juhi jalaruumi. Sellised esemed võivad sattuda pedaalide alla ja takistada pedaalide vajutamist.

Turvavööd

Turvavööde ülesanded

Hoiatustuled

Põleb punase tulega

Juht või kaassõitja pole kinnitanud oma turvavööd.

Hoiatustuli tuletab juhile meelde, et ta kinnitaks oma turvavöö.

Enne sõidu alustamist:

- Kinnitage korralikult oma turvavöö.
- Paluge ka oma kaassõitjatel enne sõidu alustamist korralikult turvavööd kinnitada.
- Kaitske lapsi, kasutades lapse kasvule ja kaalule vastavat turvatooli»» Lehekülj 31.

Kui sõidukiirus kerkib pärast sõidu alustamist üle u 25 km/h ja turvavööd pole kinnitatud või need avatakse pärast kinnitamist uuesti, kostab mõne sekundi pikkune hoiatussignaal. Lisaks hakkab vilkuma ka hoiatustuli .

Hoiatustuli kustub, kui juht ja tema kõrval istuv kaassõitja on pärast süüte sisselülitamist oma turvavööd kinnitanud.

Tagaistmel kinnitatud turvavööde näit*

Joonis 5 Näidikuplokis: näitab, et tagaistme vasak koht on hõivatud ja vastav turvavöö on kinnitatud.

Sõltuvalt mudeliversioonist annab turvavööde oleku näit»»» **Joonis 5** näidikuplokis pärast süüte sisselülitamist juhile teada, kas tagaistmel istujad on oma turvavööd kinnitanud või mitte.

- See sümbol näitab, et vastav istekoht on tühi.
- See sümbol näitab, et kaassõitja istub sellel istekohal ja on kinnitanud oma turvavöö.

Kui keegi avab tagaistmel oma turvavöö sõidu ajal, hakkab vastava koha turvavöö oleku sümbol vilkuma ja vilgub kuni 30 sekundit järjest. Kui auto sõidab kiirusega üle 25 km/h, kostab lisaks ka hoiatussignaal.

Kui tagaistme mõnel kohal turvavöö sõidu ajal avatakse või suletakse, süttib näidikuplokis turvavööde oleku näit ja jääb u 30 sekundiks põlema. Vajutades klahvi **[0.0/SET]** näidikuplokis, saab näidu kustutada.

Turvavööde kaitsefunktsioon

Joonis 6 Autojuht, kelle turvavöö on õigesti paigutatud ja kinnitatud, ei paisku äkkpidurdamisel ettepoole.

Õigesti paigutatud ja kinnitatud turvavööd hoiavad sõitjaid õiges istumisasendis. Need aitavad vältida ka kontrollimatut liikumist, mille tagajärjeks võivad olla rasked kehavigastused. Lisaks vähendavad turvavööd ka ohtu avari korral autost välja paiskuda.

Autos viibijad, kes on turvavööga korralikult kohale kinnitatud, on hästi kaitstud tänu turvavööde võimele neelata kineetilist energiat. Lisaks neelavad ja hajutavad kokkupõrkes va-

banevat kineetilist energiat teie auto esiosa ning kogu ülejäänud passiivne turvavarustus (nt turvapadjade süsteem). Kokkuvõttes vähendavad kõik need komponendid vabanevat kineetilist energia mõju ja seeläbi vigastuste ohtu. See ongi põhjus, miks on väga tähtis enne igat sõitu kinnitada oma turvavöö, isegi juhul, kui sõidate vaid järgmise nurgani.

Veenduge, et ka kõik teie kaassõitjad kinnitaksid alati oma turvavööd. Avariide statistika on tõestanud, et õigesti paigutatud ja kinnitatud turvavöö on raskete liiklusõnnetuste korral väga tõhus vahend vigastumissohu vähendamisel ja ellujäämisvõimaluse suurendamisel. Veelgi enam – korralikult kinnitatud turvavööd parandavad ka kaitset, mida pakuvad avari korral täituvad turvapadjad. Just sel põhjusel on turvavöö kasutamine enamikus riikides seadusega kohustuslikuks tehtud.

Kuigi teie auto on varustatud turvapadjadega, tuleb alati kinnitada ka turvavööd. Esiturvapadjad täituvad näiteks vaid teatud tüüpi eest saadavate löökide korral. Esiturvapadjad ei täitu nõrgemate eest või küljelt saadud löökide, tagant otsasõitude ja auto ümberpaiskumise korral ega avariides, milles saadud löögi tugevus ei ületa turvapadjade täitumiseks vajalikku piirväärtust nende juhtmoodulis.

Tähtsad ohutusnõuded turvavööde kasutamisel

- Kinnitage alati oma turvavöö vastavalt selles peatükis antud juhisteile.
- Kontrollige, et turvavöödel ei oleks mingeid vigastusi ning veenduge, et neid saab alati takistusteta kasutada.

⚠ TÄHELEPANU

- Raskete kehavigastuste risk kasvab märgatavalt, kui turvavööid ei kinnitata või seda tehakse valesti. Turvavööd pakuvad optimaalset kaitset vaid juhul, kui neid kasutatakse õigesti.
- Ärge lubage kunagi kasutada ühte turvavööd mitme inimese (isegi mitte lapse) kinnitamiseks.
- Ärge avage turvavööd kunagi sõidu ajal. See võib olla eluohtlik!
- Turvavööd ei tohi kunagi paigutada üle kõvade või kergesti purunevate esemete (nt üle prillide, pastapliiatsite vms), sest need võivad avarii korral vigastusi tekitada.
- Hoolitsege selle eest, et turvavöö millegi vahele kinni jäädes või vastu teravaid servi hõõrduades viga ei saaks.
- Ärge pange turvavööd kunagi läbi kaenla alt või mingisse teise valesse asendisse.
- Suured ja lahtised rõivad (nt mantel kampsuni peal) takistavad turvavöö õigesse

asendisse paigutamist, vähendades sel moel selle kaitsevõimet.

- Jälgige, et turvavöö kinnituspandlasse ei satuks paberitükke või muid vöörkehi, kuna vastasel juhul pole võimalik lukustuskeelt pandlas korralikult lukustada.
- Ärge kasutage turvavöö asendi muutmiseks kunagi mingeid abiklambreid, fiksaatoreid või muid sarnaseid vahendeid.
- Kulunud või rebenenud turvavööd või nende kahjustatud ühendused, pandlad või tagasitõmbemehhanismid võivad avarii korral raskeid kehavigastusi põhjustada. Seepärast tuleb kõikide turvavööde seisundit regulaarselt kontrollida.
- Turvavööd, mis avarii ajal kasutusel olid ning seetõttu välja venisid, tuleb lasta asjatundlikus autoteeninduses uutega asendada. Asendamine võib olla vajalik isegi juhul, kui nähtavad vigastused puuduvad. Üle tuleb kontrollida ka turvavöö kinnituskohad.
- Ärge proovige kahjustatud turvavööid ise parandada. Turvavööd ei tohi autost eemaldada ega nende ehitust mingil moel muuta.
- Hoidke turvavööde rihmad alati puhtad, sest muidu ei pruugi nende tagasitõmbemehhanismid korralikult töötada.

Laupkokkupõrge ja füüsikaseadused

Joonis 7 Turvavööta juht paiskub suure hooga ettepoole.

Joonis 8 Turvavööta tagaistuja paiskub suure hooga ette vastu turvavööga kinnitatud autojuhti.

Füüsikaseaduste mõju laupkokkupõrke korral on lihtne selgitada: momendil, kui auto hakkab liikuma, omandavad nii auto kui kõik selles viibijad energia, mida nimetatakse „kiineetiliseks energiaks“.

„Kineetilise energia“ hulk sõltub sõidukiirusest ning sõiduki ja selles viibijate massist. Mida suuremad need on, seda rohkem energiat tuleb kokkupõrke korral „neelata“.

Olulisim tegur on siiski auto kiirus. Kiiruse kahekordistumisel – näiteks kiiruselt 25 km/h kiiruseni 50 km/h – kasvab kineetiline energia tervelt neli korda.

Kui eeldada, et meie näites ei ole autos viibijad turvavööga kinnitatud, siis vabaneb kokkupõrke korral kogu nende kineetiline energia, paisates nad vastu lõõgi andnud objekti.

Juba kiirustel 30–50 km/h toimuva kokkupõrke korral mõjuvad inimese kehale jõud, mis võivad vabalt ulatuda üle tonni (1000 kg). Suuremal kiirusel on need jõud veelgi suuremad.

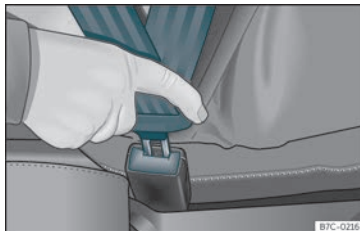
Sõitjad, kes ei ole oma turvavööd kinnitanud, ei ole oma auto küljes „kinni“. Laupkokkupõrke korral jätkavad nad liikumist sama kiirusega, millega nende auto vahetult enne kokkupõrget liikus. See ei kehti mitte ainult laupkokkupõrgete, vaid ka kõigi teiste kokkupõrgete ja liiklusõnnetuste puhul.

Isegi väikestel kiirustel toimunud kokkupõrgetes mõjuvad kehale nii suured jõud, et end kätega paigal hoida on võimatu. Laupkokkupõrke korral paiskuvad turvavööta sõitjad kontrollimatult ja tugevalt ettepoole vastu rooli, armatuurlauda, esiklaasi ja kõike muud, mis neile ette jääb»» **Joonis 7**.

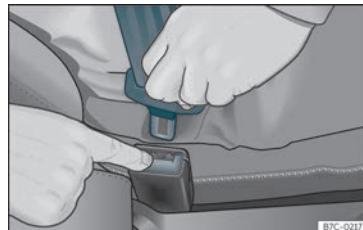
On väga tähtis, et kõik sõitjad ka tagaistmel oma turvavöö korralikult kinnitaksid. Vastasel juhul võivad nad suure jõuga läbi autosalongi ette paiskuda. Nii ei sea nad ohtu mitte ainult iseennast, vaid ka esiistmel istujaid»» **Joonis 8**.

Kuidas turvavööd õigesti kasutada

Turvavöö kinnitamine ja avamine

Joonis 9 Pistke turvavöö lukustuskeel pandlasse.

Joonis 10 Vabastage turvavöö pandlast.

Õigesti paigutatud ja kinnitatud turvavööd hoiavad sõitjaid istumisasendis, milles nad on avarii või äkkpidurdamise korral kõige paremini kaitstud »» **Δ**.

Turvavöö kinnitamine

Kinnitage oma turvavöö enne iga sõitu.

- Reguleerige esiiste ja peatugi õigesti asendisse»» **Lehekülj 13**.
- Pange ja fikseerige tagaistme seljatugi püstiasendisse »» **Δ**.
- Tõmmake turvavöö lukustuskeelest ja paigutage ühtlaselt üle rinna ja puusade. **Ärge** laske rihmal seejuures keerduda minna »» **Δ**.
- Pistke turvavöö lukustuskeel oma istekoha juurde kuuluvasse pandlasse»» **Joonis 9**.
- Kontrollige rihmast tõmmates, et lukustuskeel oleks kindlalt pandlas kinni.

»

Turvavöö avamine

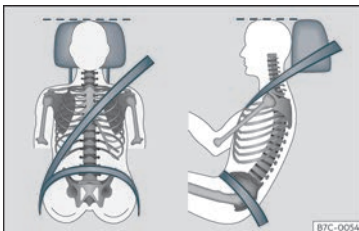
Avage turvavöö alles siis, kui auto on täielikult peatunud >>> .

- Vajutage pandlal olevat punast avamisnuppu >>> **Joonis 10**. Lukustuskeel vabaneb ja hüppab pandlast välja.
- Juhtige turvavöö käega tagasi, et lihtsustada selle sissekerimist ja vältida auto siseviimistluse kahjustamist.

TÄHELEPANU

- Turvavöö ei saa pakkuda parimat kaitset, kui istme seljatugi ei ole püstiasendis ning turvavöö ei ole istuja kasvule parajaks reguleeritud ja õigesti paigutatud.
- Turvavöö avamine sõidu ajal võib avarii või äkkpidurdamise korral raskeid või surmavaid kehavigastusi põhjustada.
- Turvavöö, eriti lõtv turvavöö, võib põhjustada raskeid vigastusi, kui rihm nihkub tugevatelt kehaosadelt pehmetele piirkondadele (nt kõhule).

Turvavöö õige asend

Joonis 11 Turvavöö ja peatoe õige asend eest- ja külgsuunas

Joonis 12 Turvavöö õige asend raseduse ajal

Turvavööd pakuvad avarii korral parimat kaitset ja vähendavad raskete või surmavate vigastuste ohtu ainult juhul, kui need on õigesti paigutatud. Veelgi enam – kui turvavöö on õiges asendis, hoiab see sõitjat oma kohal

kinni nii, et ka avanev turvapadi saab talle maksimaalset kaitset pakkuda. Seepärast tulebki alati oma turvavöö kinnitada ja selle rihm õigesse asendisse paigutada.

Vale istumisasendi korral võivad turvavööd raskeid või koguni surmavaid kehavigastusi põhjustada >>> **Lehekülj 13, Sõitjate õige istumisasend.**

- Turvavöö õlarihm peab jooksmas üle õla keskkohta, mitte kunagi üle kaela või käe, kaenla alt või õla tagant.
- Turvavöö vöörihm peab jooksmas üle vaagnalu, mitte kunagi üle kõhu.
- Turvavöö rihm peab olema lapiti mugavalt ja parajalt keha vastas. Vajadusel tõmmake rihm tugevamini pingule.

Kui autos istub **lapseootel naine**, peab tema turvavöö jooksmas ühtlaselt üle rinna ja võimalikult madalalt üle vaagnalu, mitte kunagi üle kõhu. Turvavööd peab sel moel kasutama kuni raseduse lõpuni >>> **Joonis 12**.

Turvavöö asendi muutmise vastavalt keha kasvule

Turvavöö asendit saab muuta, reguleerides esiistmete kõrgust.

TÄHELEPANU

Vales asendis turvavöö võib avarii korral raskeid või surmavaid vigastusi põhjustada.

- Turvavöö õlarihm peab jooksmas üle õla keskkohta, mitte kunagi üle kaela või käe.
- Turvavöö rihm peab olema lapiti ning mugavalt pingul vastu ülakeha.
- Turvavöö vöörihm peab jooksmas üle vaagnaluu, mitte kunagi üle kõhu. Turvavöö rihm peab olema lapiti ning mugavalt pingul ümber puusade. Vajadusel tõmmake rihm tugevamini pingule.
- Rasedad naised peavad paigutama turvavöö vöörihma võimalikult madalalt üle vaagnaluu ja jälgima, et see oleks lapiti vastu keha „kõhukumeruse“ ümber»» Joonis 12.
- Jälgige, et kinnitatud turvavöö ei läheks keerdu.
- Ärge tõmmake turvavööd pärast õigesse asendisse paigutamist käega kehast eemale.
- Ärge paigutage turvavööd üle kõvade või kergesti purunevate esemete, nt üle prillide, pastapliiatsite või võtmete.
- Ärge kasutage turvavöö asendi muutmiseks kunagi mingeid abiklambreid, fiksaatorrõngaid vms vahendeid.

Juhis

Kui teie kehaehitus ei võimalda turvavööd õigesti paigutada, pöörduge asjatundlikusse autoteenindusse, kus teile osatakse pak-

kuda vajalikke erilahendusi, mis tagavad teile turvavööde ja turvapatjade poolt optimaalse kaitse. CUPRA soovib teil viia oma auto SEATi margiesindusse.

Turvavööde pingutid

Kuidas turvavöö pinguti töötab

Esiistmete ja tagaistme äärmiste istekohtade¹⁾ turvavööd on varustatud rihma pingutitega.

Andurid panevad pingutid tööle ainult tugeva eest, küljelt või tagant saadud löögi korral.

Pinguti tõmbab turvavöö tugevamini pingule, et vähendada sõitja ettepoole liikumist.

Turvavööde eelpingutid teevad koostööd turvapatjade süsteemiga. Ümberpaikumise korral rakenduvad turvavööde eelpingutid tööle vaid juhul, kui turvakardinaid täituvad.

Ajutine turvavööde pingutamine

Teatud sõidusituatsioonides võib turvavööde pingutamine toimuda vaid ajutiselt»» Lehekülj 22. Näiteks:

- tugeva äkkpidurdamise korral,

- üle- või alajuhitavuse korral,
- kergeste kokkupõrgete korral.

Juhis

- Kui turvavöö pinguti tööle rakendub, tekitab see peent tolmu. See on normaalne ega anna märku auto süttimisest.
- Auto või süsteemi osade lammutamisel peab tingimata järgima asjakohaseid ohutuse nõudeid. Asjatundlikud autoteenindused on nende nõuetega kursis ja saavad vajadusel neid ka teile tutvustada.

Turvavöö pinguti hooldus ja kasutusest kõrvaldamine

Pingutid on turvavööde osad, mis on paigaldatud teie auto istmetesse. Kui teete mingeid töid turvavööde pingutite kallal või eemaldate ja paigaldate süsteemi osi mingite muude remonttööde käigus, võivad turvavööd viga saada. Selle tagajärjel ei pruugi pingutid avari korral enam normaalselt või üldse mitte töötada.

Seega peab alati kinni pidama asjatundlikes autoteenindustes järgitavatest nõuetest, et turvavööde pingutid püsiksid alati parimas töökorras ning eemaldatud osad ei tekitaks mingeid vigastusi ega saastaks keskkonda. »

¹⁾ Sõltuvalt mudeliversioonist/turupiirkonnast

⚠ TÄHELEPANU

- Turvavööde väär kasutamine ning remont, mida ei teosta väljaõppinud mehhanikud, suurendavad raskete ja surmavate vigastuste ohtu. Turvavööde pingutid ei pruugi tööle rakenduda või võivad seda teha vales olukorras.
- Turvavöö pingutit, turvavööd ja selle tagasitõmbemehhanismi ei saa remontida.
- Mis tahes turvavööd ja nende pinguteid puudutavad tööd, sh remonttööd, mille käigus peab eemaldama ja paigaldama süsteemi osi, peab laskma läbi viia üksnes asjatundlikus autoteeninduses.
- Turvavööde pingutid pakuvad kaitset ainult ühe avari korral ning need tuleb pärast töölerakendumist uutega asendada.

🌸 Keskkonda puudutav märkus

Turvapadjamoodulid ja turvavööde pingutid võivad sisaldada perkloraat. Järgige nende jäätmekäitlusel seadustega kehtestatud nõudeid.

Avariiks valmistumise süsteem*

Kuidas see töötab

Avariiks valmistumise süsteem on juhiabisüsteem, mis võtab potentsiaalselt ohtlikes olukordades autos viibijate kaitsmiseks kasutu-

sele rea ohutusmeetmeid, ent ei hoia ära võimalikku kokkupõrget.

Süsteem töötab vaid juhul, kui sõitmiseks ei ole valitud mingit eriotstarbelist sõiduprofiili ega esine häireid süsteemi töös.

Põhifunktsioonid

Sõltuvalt vastavas riigis kehtivatest seadustest ja auto varustusest võib süsteem kriitilistes olukordades (nt avariipidurdamise korral või juhul, kui auto kaotab juhitavuse) ühekaupa või korraga tööle rakendada järgnevalt loetletud funktsioonid, kui auto sõidukiirus on suurem kui 30 km/h.

- Esiistmetel kinnitatud turvavööde pingutamine
- Ohutulede sisselülitamine
- Akende ja katuseluugi (kui on varustuses) automaatne sulgemine minimaalse jääkpiluni

Sõltuvalt sellest, kui ohtlik sõidusituatsioon on, pingutatakse turvavööd kas ükshaaval või mõlemat korraga.

Lisaks esikokkupõrke vältimissüsteemile (Front Assist)

Esikokkupõrke vältimissüsteemiga»» Leheküljel 230 varustatud autodes hinnatakse süsteemi tööpiiride raames andmeid kokkupõrkeohu kohta ees oleva sõidukiga. Kui tõenäosus ees olevale sõidukile tagant otsa sõita on

suur või esikokkupõrke vältimissüsteem rakendub tööle, võivad ka avariiks valmistumise süsteemi funktsioonid tööle hakata.

Lisaks rajavahetuse abisüsteemile (Side Assist)

Rajavahetuse abisüsteemiga»» Leheküljel 247 varustatud autodes hinnatakse süsteemi tööpiiride raames andmeid kokkupõrkeohu kohta tagant lähenevate sõidukitega. Kui kokkupõrke tõenäosus on suur, võivad ka avariiks valmistumise süsteemi funktsioonid tööle hakata. Sellises olukorras hakkavad ohutuled tavapärasest suurema sagedusega vilkuma.

Lisaks hädaabisüsteemile (Emergency Assist)

Hädaabisüsteemiga varustatud autodes hinnatakse süsteemi tööpiiride raames andmeid juhi tegevuse kohta. Kui tuvastatakse, et juhi igasugune tegevus puudub, võib avariiks valmistumise süsteem järgnevalt loetletud funktsioonid tööle rakendada:

- Juhi turvavöö pingutamine
- Akende ja katuseluugi (kui on varustuses) automaatne sulgemine minimaalse jääkpiluni

Avariiks valmistumise süsteemi sisse- ja väljalülitamine

Kui lülitate välja veojõu (TCS) ja/või stabiilsuskontrolli (ESC) süsteemi (kui on varustuses), võib osaliselt välja lülituda ka avariiks valmistumise süsteem. Kui need auto turvasüsteemid on sisse lülitatud (vaikimisi iga kord, kui süde sisse lülitatakse), on süsteem täielikult sisse lülitatud.

Seadistused sõiduprofiili valimisel

Sõiduprofiili valikusüsteemiga varustatud autodes kohandab avariiks valmistumise süsteem oma tööparameetrid vastavaks valitud sõiduprofiilist tulenevatele auto eriseadistustele»»» Lehekülg 216 .

Tööpiirangud

Järgnevalt kirjeldatud juhtudel avariiks valmistumise süsteem ei tööta või töötab ainult piiratud ulatuses:

- kui TCS- ja/või ESC-süsteem on välja lülitatud;
- kui autoga tagurdatakse;
- kui on tekkinud häire turvapatjade juhtmoodulis;
- kui on tekkinud häire süsteemis endas, ESC-süsteemis või esikokkupõrke vältimissüsteemis.

Probleemid ja lahendused

Kui avariiks valmistumise süsteem korralikult ei tööta, ilmub näidikuploki ekraanile teade **System unavailable** (Süsteemi ei saa kasutada) või **System with limited features** (Süsteemi töö on piiratud). Teade jääb püsivalt ekraanile. Pöörduge ametliku CUPRA või SEATi teeninduse poole ning laske süsteem üle kontrollida.

⚠ TÄHELEPANU

Avariiks valmistumise süsteem ei suuda ületada füüsikaseaduste piire ning töötab ainult süsteemi ehitusest tulenevates piirides. Süsteemi kasutamine ei õigusta kunagi mingeid riske, mis võiksid sõiduohutust vähendada. Süsteem ei asenda juhi tähelepanelikkust ega suuda kokkupõrkeid ära hoida.

- Valige alati nähtavusele, ilmale ning tee- ja liiklusoludele vastav sõidukiirus ning hoidke ees liikuva sõidukiga oludele vastavat ohutut pikivahet.
- Süsteem ei suuda alati kõiki objekte tuvastada.
- Süsteem ei pruugi reageerida inimestele, loomadele ja objektidele, mis ületavad teed põiki või on raskesti tuvastatavad.
- Metallobjektid (nt teepiirded) või muud avalike teede elemendid ning halvad ilmaolud võivad süsteemi tööd segada ning seetõttu kokkupõrkeohu tuvastusvõimet vähendada.

- Ärge eirake kunagi armatuurlaual süttivaid hoiatustulesid või näidatavaid teateid.

⚠ TÄHELEPANU

Juhi tähelepanu hajumine võib lõppeda liiklusõnnetuse ja raskete kehavigastustega.

- Ärge muutke info- ja meelelahutussüsteemi seadistusi kunagi sõidu ajal.

Turvapatjade süsteem

Lühiülevaade

Miks on õige istumisasend ja turvavöö kasutamine nii tähtis?

Selleks, et täituvad turvapadjad saaksid pakuda parimat kaitset, peab turvavöö olema alati õigesti kinnitatud ning sõitja istuma õiges asendis.

Turvapatjade süsteem ei asenda turvavööd, vaid on kõigest üks osa auto kõikehõlmavast passiivsest turvasüsteemist. Pidage meeles, et turvapadjade süsteem saab efektiivselt töötada ainult juhul, kui autos viibijad on oma turvavööd õigesti kinnitanud ning oma peatoed õigesse asendisse reguleerinud. See tõttu tuleb alati oma turvavöö kinnitada – mitte ainult põhjusel, et seda nõuavad enamiku riikide seadused, vaid eelkõige iseenda turvalisuse tagamiseks»»» Lehekülg 16, Turvavööde ülesanded.

Turvapadi täitub sekundi murdosa jooksul. Seega – kui te ei istu turvapadja täitumise hetkel õiges asendis, võite eluohtlikult viga saada. Seepärast ongi äärmiselt tähtis, et kõik autos viibijad istuksid sõidu ajal alati õiges asendis.

Kokkupõrkele eelnev äkkpidurdamine võib paisata turvavööta sõitja ettepoole otse täi-

tuva turvapadja poole. Sel juhul võib täituv turvapadi sõitjale raskeid või surmavaid kehavigastusi tekitada. See kehtib eriti just laste kohta.

Hoidke enda ja esiturvapadja vahel alati võimalikult suur vahet. Nii saavad esiturvapadjad takistamatult täismahus avaneda, pakkudes teile parimat võimalikku kaitset.

Kõige tähtsamad tegurid, millest turvapadja täitumine sõltub, on liiklusõnnetuse tüüp, saadud löögi suund ja sõidukiirus.

Turvapatjade täitumiseks on otsustava tähtsusega juhtmooduli poolt kokkupõrke ajal tuvastatud aeglustustempo. Kui juhtmooduli poolt mõõdetud aeglustus kokkupõrke ajal jääb allapoole teatud piirväärtust, siis esi- ja külgturvapadjad ja/või turvakardinad ei täitu. Arvestage ka sellega, et auto nähtavad avariis saadud kahjustused, kui rasked tahes, ei ole tõestuseks sellest, et turvapadjad oleks pidanud täituma.

TÄHELEPANU

- Kui sõitja ei paiguta ega kinnita oma turvavööd õigesti ega istu õiges asendis, võib ta saada eluohtlikke või surmavaid kehavigastusi.
- Kõik autos viibijad, sh lapsed, kes ei ole turvavööd korralikult kinnitanud, võivad turvapadja täitumisel eluohtlikult või surmavalt viga saada. Kuni 12-aastased lapsed peavad sõitma alati auto tagaistmel. Ärge

sõidutage autos kunagi lapsi, kui nad ei ole sobiva turvavarustusega kohale kinnitatud või kasutatav turvavarustus ei vasta nende vanusele, kasvule või kaalule.

- Täituva turvapadja poolt põhjustatud vigastuste riski vähendamiseks kinnitage alati korralikult turvavöö»»» Lehekülg 16.

Turvapatjade süsteemi kirjeldus

Turvapatjade süsteem pakub koostöös turvavöödega autos viibijale täiendavat kaitset.

Turvapatjade süsteem koosneb järgnevalt loetletud moodulitest (sõltuvalt auto varustusest):

- elektrooniline juhtmoodul;
- juhi ja kaassõitja esiturvapadjad;
- juhi põlveturvapadi;
- külgturvapadjad;
- turvakardinad;
- turvapadja hoiatustuli näidikuplokis »»» Lehekülg 26;
- esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadja võtmega keeratav väljalülituslülit;
- esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadja seisundi indikaatorituli.

Turvapatjade süsteemi tööks valmisolekut jälgitakse elektrooniliselt. Iga kord, kui süüde

sisse lülitatakse, süttib mõneks sekundiks turvapadjade hoiatustuli (enesediagnostika).

Süsteemis on tekkinud häire, kui hoiatus-tuli :

- süüte sisselülitamisel ei sütti»» Lehekülg 26;
- ei kustu u 4 sekundit pärast süüte sisselülitamist;
- kustub pärast süüte sisselülitamist ja süttib siis uuesti;
- põleb või vilgub sõidu ajal.

Turvapadjad ei täitu:

- kui süüde on välja lülitatud;
- kerge laupkokkupõrke korral;
- kerge külgekokkupõrke korral;
- kui teie autole sõidetakse tagant otsa;
- kui teie auto paiskub ümber.

TÄHELEPANU

- Turvavööd ja turvapadjad pakuvad parimat kaitset vaid juhul, kui sõitjad istuvad õiges asendis»» Lehekülg 13.
- Kui turvapadjade süsteemis on tekkinud häire, laske süsteem viivitamatult asjatundlikus autoteeninduses üle kontrollida. Vastasel juhul on oht, et süsteem ei hakka kokkupõrke korral tööle või ei tööta normaalselt.

Turvapatjade täitumine

Täiendava kaitse pakkumiseks liiklusõnnetuse korral täituvad turvapadjad vaid mõne millisekundi jooksul väga suure kiirusega. Turvapadjade täitumisel võib õhku paiskuda peent tolmu. See on normaalne ega anna märku auto süttimisest.

Turvapatjade süsteem on tööks valmis vaid siis, kui süüde on sisse lülitatud.

Teatud tüüpi avariides võib mitu turvapatja avaneda korraga.

Turvapadjad **ei täitu** kerge laup- ja külgekokkupõrgete, tagant saadud löökide ning auto ümberpaiskumise ja üle katuse rullumise korral.

Tegurid, mis panevad turvapadjad täituma

Asjaolusid, mille korral turvapadjade süsteem igal konkreetsel juhul tööle rakendub, ei saa üldistada. Tähtsat rolli mängivad seejuures sellised tegurid nagu nt löögi andnud objekti omadused (pehme või kõva), löögi nurk, sõidukiirus jms.

Turvapatjade täitumiseks on otsustava tähtsusega siiski auto aeglustustempo.

Juhtmoodul analüüsib kokkupõrke andmeid ja paneb neile vastavalt tööle vajalikud turvasüsteemid.

Kui juhtmooduli poolt mõõdetud aeglustus jääb alla kindlaks määratud piirväärtust, siis

turvapadjad ei täitu, kuigi auto võib kokkupõrke tulemusel tugevalt kahjustuda.

Tugevate laupkokkupõrgete korral täituvad järgmised turvapadjad:

- juhi esiturvapadi;
- esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi;
- juhi põlveturvapadi.*

Tugevate külgekokkupõrgete korral täituvad järgmised turvapadjad:

- külgturvapadi ees löögi saanud küljel;
- turvakardin löögi saanud küljel.

Turvapatjade täitumisel kokkupõrke korral:

- sisevalgustus süttib (kui sisevalgustuse lüliti on asendis, milles valgustus töötab vastavalt uste asendile);
- ohutuled hakkavad tööle;
- kõik auto ukсед avanevad lukust;
- kütuse juurdevool mootoris katkeb;
- alustatakse hädaabikõnet*.

Turvapatjade töö kirjeldus

Turvapatjade süsteemi indikaator- ja hoiatustuled

Põleb näidikuplokis

Turvapatjade ja turvavööpingutite süsteemis on tekkinud häire. Laske süsteem viivitamatult asjatundlikus autoteeninduses üle kontrollida.

Põleb armatuurlaual

Turvapatjade süsteemis on tekkinud häire. Laske süsteem viivitamatult asjatundlikus autoteeninduses üle kontrollida.

Esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi on välja lülitatud. Kontrollige, kas turvapadi peab olema välja lülitatud või mitte.

Põleb armatuurlaual

Esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi on sisse lülitatud. Indikaatorituli kustub automaatselt 60 sekundit pärast süüte sisselülitamist.

Süüte sisselülitamisel süttivad paljud indikaator- ja hoiatustuled mõneks sekundiks põlema, andes märku vastavate funktsioonide töökorra kontrollimisest. Mõne sekundi pärast need kustuvad.

Kui turvapatjade ja turvavööpingutite süsteemi hoiatustuli jääb põlema või vilgub, annab see märku turvapatjade ja turvavööpingutite süsteemis tekkinud häirest >>> . Laske süsteem viivitamatult asjatundlikus autoteeninduses üle kontrollida.

Kui esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi on välja lülitatud, jääb hoiatustuli **PASSENGER AIR BAG OFF** armatuurlaual põlema, tuletades meelde, et turvapadi on välja lülitatud. Kui esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi on välja lülitatud, ent hoiatustuli **ei jää põlema** või põleb samal ajal, kui näidikuplokis põleb hoiatustuli , on turvapatjade süsteemis tekkinud häire >>> . Kui hoiatustuli vilgub, on tekkinud häire, mis ei lase turvapatja normaalselt välja lülitada >>> . Laske süsteem viivitamatult asjatundlikus autoteeninduses üle kontrollida.

TÄHELEPANU

Kui turvapatjade ja turvavööpingutite süsteemis on tekkinud häire, ei pruugi need normaalselt või üldse mitte tööle rakenduda või võivad tööle rakenduda siis, kui seda vaja pole.

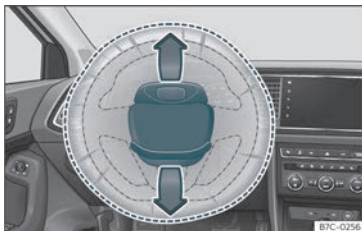
- Autos viibijaid ähvardab raskete või surmavate kehavigastuste oht. Laske süsteem viivitamatult asjatundlikus autoteeninduses üle kontrollida.
- Ärge paigaldage lapse turvatooli esiistmele või eemaldage sinna paigaldatud lapse turvatool viivitamatult! Esiistme ees olev

esiturvapadi võib süsteemis tekkinud häirest hoolimata avarii korral täituda.

ETTEVAATUST

Auto kahjustamise vältimiseks ja sõitjate turvalisuse tagamiseks pöörake alati tähelepanu kõikidele põlevatele hoiatustuledele ning vastavatele kirjeldustele ja juhistele selles raamatus.

Esiturvapadjad

Joonis 13 Juhi esiturvapadi rooli keskel

Joonis 14 Esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi armatuurlaudas

Juhi esiturvapadi on paigaldatud rooli keskele ning esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi armatuurlauda. Turvapatjade asukohad on tähistatud kirjaga „AIRBAG“.

Kui juhi ja tema kõrval istuva kaassõitja esiturvapadjad täituvad, siis nende katted avane-

vad, püüdes rooli ja armatuurlaua küljes kinni » Joonis 13» Joonis 14.

Esiturvapadjad pakuvad koostöös turvavöödega tugevate laupkokkupõrgete korral täiendavat kaitset esiistmel istujate pea- ja rinnapiirkonnale » Δ.

Eriline konstruktsioon võimaldab neil kontrollitud viisil täitegaasist tühjeneda, kui sõitja turvapadjale survet avaldab. Tänu sellele on istuja pea ja ülakeha turvapadja poolt kaitsitud. Pärast kokkupõrget tühjeneb turvapadi senikaua, kuni vaade ettepoole on jälle vaba.

⚠ TÄHELEPANU

- Turvapatjade täitumisruumis esiistmel istujate ees ei tohi viibida teisi sõitjaid või loomi ega olla mingeid esemeid.
- Turvapatjad pakuvad kaitset ainult ühe avarii korral ning need tuleb pärast täitumist uutega asendada.
- Turvapatjamooduleid katvatele pindadele ei tohi mingil juhul kinnitada mingeid esemeid, nt topsi- või telefonihoidikuid.

Esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadja sisse- ja väljalülitamine*

Joonis 15 Lülitati esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadja sisse- ja väljalülitamiseks

Joonis 16 Armatuurlaul: esiistmel istuva kaassõitja sisse või välja lülitatud esiturvapadja hoiatustuli

Lülitage esiturvapadi kaassõitja esiistme ees välja ainult juhul, kui peate paigaldama sellele turvatooli või -hälli, milles laps istub seljaga sõidusuunas.

CUPRA soovib paigaldada lapse turvatooli või -hälli alati tagaistmele, et esiturvapadja kaassõitja esiistme ees ei oleks vaja välja lülitada.

Kui esiturvapadi kaassõitja esiistme ees on **välja lülitatud**, tähendab see seda, et välja on lülitatud ainult esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadi. Kõik teised auto turvapadjad on endiselt sisse lülitatud ja töövalmis.

Esiistmel istuva kaassõitja esiturvapadja sisse- ja väljalülitamine

- Lülitage süüde välja.
- Avage kaassõitjapoolne esiüks.
- Pistke võti esiturvapadja väljalülitamiseks mõeldud lüliti pilusisse»»» **Joonis 15**. Võti peab umbes 3/4 ulatuses lüliti sisse minema, sügavamale see enam ei läheb.
- Keerake võti ettevaatlikult asendisse **OFF** (välja lülitatud) või **ON** (sisse lülitatud). Kui see on raske, kontrollige, kas olete lükanud võtme nii sügavale, kui see läheb.
- Sulgege kaassõitjapoolne esiüks.
- Kui lülitasite esiturvapadja välja, lülitage nüüd süüde sisse ja kontrollige, kas hoiatustuli **OFF** ☹️; jääb armatuurlaua keskosas kirja **PASSENGER AIR BAG OFF** ☹️; juures põlema»»» **Joonis 16**.
- Kui lülitasite esiturvapadja sisse, lülitage nüüd süüde sisse ja kontrollige, et hoiatustuli

OFF ☹️ ei süttiks ning indikaatortuli **ON** ☹️ põleks umbes 60 sekundit ja seejärel kustuks.

⚠️ TÄHELEPANU

- Esiturvapadja sisse- ja väljalülitamise eest vastutab autojuht.
- Enne esiturvapadja väljalülitamist lülitage alati süüde välja! Vastasel juhul võivad turvapadja väljalülitussüsteemis tekkida häired.
- Ärge jätke kunagi võtit esiturvapadja väljalülituslüliti sisse, sest see võib seal viigada või turvapadja sõidu ajal kogemata sisse või välja lülitada.
- Kui esiturvapadi on mis tahes põhjusel välja lülitatud, lülitage see esimesel võimalusel tagasi sisse, et see saaks taas oma kaitsefunktsiooni täita.

Juhi põlveturvapadi*

Joonis 17 Juhikohal: põlveturvapadja asukoht

Joonis 18 Juhikohal: põlveturvapadja täitumispriikond

Juhi põlveturvapadi asub juhiistme ees armatuurlaua alaküljel»»» **Joonis 17**. Turvapadja asukoht on tähistatud kirjaga „AIRBAG“.

Punktiiriga tähistatud piirkond»»» **Joonis 18** näitab, millise ala põlveturvapadi pärast avanemist täidab. Sellesse piirkonda ei tohi kunagi paigutada ega kinnitada mingeid esemeid.

⚠️ TÄHELEPANU

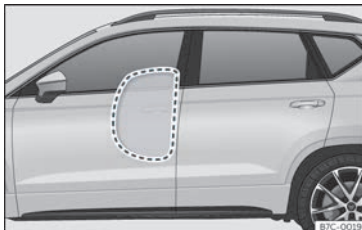
- Põlveturvapadi täitub otse juhi põlvede ees. Hoidke turvapadja täitumispriikond alati igasugustest takistustest vaba.
- Ärge kinnitage kunagi mingeid esemeid juhi põlveturvapadja katte külge ega selle täitumispriikonda.
- Reguleerige juhiiste asendisse, milles teie põlvede ja põlveturvapadja asukoha vahele jääb vähemalt 10 cm vahet. Kui teie kehapiiratus seda ei võimalda, pöörduge

asjatundlikusse autoteenindusse, kus teile osatakse pakkuda vajalikke erilahendusi.

Kõlgturvapadjad*

Joonis 19 Kõlgturvapadi juhiistmes

Joonis 20 Lõpuni täitunud kõlgturvapadjad auto vasakul küljel

Kõlgturvapadjad asuvad mõlema esiistme seljatugede sees»»» Joonis 19.

Nende asukohad on tähistatud kirjaga „AIR-BAG“ seljatugede ülemisel osal või reljeefse kirjaga „AIRBAG“ istmepadja küljel.

Kõlgturvapadjad pakuvad koostöös turva-vöödega tugevate külgkokkupõrgete korral täiendavat kaitset istujate ülakehale »»» .

Kõlgturvapadjad vähendavad külgkokkupõr-ke korral tõhusalt sõitjate kokkupõrkepoolse-te kehaosade vigastumisohtu. Lisaks oma ta-vapärasele kaitsefunktsioonile hoiavad turva-vööd istujaid külgkokkupõrke korral kohal kinni ning tänu sellele saavad turvapadjad pakkuda parimat kaitset.

TÄHELEPANU

- Kui te ei ole oma turvavööd kinnitanud, nõjatute sõidu ajal ettepoole või istute va-les asendis, on teie vigastumisoht kõlgtur-vapadjate täitumise korral tunduvalt suu-rem.
- Kõlgturvapadjad saavad pakkuda parimat kaitset vaid juhul, kui sõitjad istuvad sõidu ajal alati õiges asendis ja kinnitavad õigesti oma turvavöö.
- Kõlgturvapadjad ei rakendu külgkokku-põrkes tööle, kui andurid ei mõõda rõhu tõusu uste sees õigesti, kuna õhk pääseb uksepaneelis olevate avade kaudu välja.
- Ärge sõitke kunagi autoga, kui uksepa-neelid on uste siseküljelt tervenisti või osa-liselt eemaldatud või need ei ole õigesti oma kohale paigaldatud.

• Ärge sõitke kunagi autoga, kui kõlarid on uksepaneelide seest eemaldatud, v.a juhul, kui kõlaritest jäänud avad on korralikult su-letud.

• Kontrollige alati üle, et pärast kõlarite vms lisavarustuse paigaldamist uksepaneel-ide sisse oleks kõik avad korralikult suletud või kinni kaetud.

• Sõitjad auto äärmistel istekohtadel ei tohi kunagi hoida mingeid esemeid ega lemmi-kloomi enda ja turvapadjade täitumispir-konna vahel ega lubada seal viibida lastel või teistel kaassõitjatel. Samuti ei tohi uste külge mingil juhul kinnitada mingit lisava-rustust, nt topsihoidikuid. Need hakkaks ta-kistama kõlgturvapatjade normaalset tööd.

• Autos olevaid riidenagisid võib kasutada ainult kergeste rõivaste riputamiseks. Ärge jätke nagisse riputatud rõivaste taskutesse raskeid ega teravaid esemeid.

• Seljatugede küljepolstrit peab kaitsma lii-ga suurte jõudude eest (nt tugevate löökide või jõulise vajutamise eest), sest see võib süsteemi kahjustada. Sel juhul ei pruugi kõlgturvapadjad enam tööle rakenduda.

• Kõlgturvapatjadega varustatud istmetele ei tohi mingil juhul paigaldada mingeid täiendavaid istme- või kaitsekatteid, kui need ei ole just teie auto jaoks selgesõnali-selt heaks kiidetud. Kuna kõlgturvapadi väl-jub täitumise korral seljatoe külje seest, ta-kistavad tavapäraseid istmekatted turva-padja avanemist, vähendades tuntavalt tur-vapadja kaitsevõimet.

»

- Auto originaalistmekatete või õmbluste kahjustused külgturvapadja asukoha piirkonnas peab laskma viivitamatult asjatundlikus autoteeninduses kõrvaldada.
- Turvapadjad pakuvad kaitset ainult ühe avarii korral ning need tuleb pärast täitumist uutega asendada.
- Kõiki töid, mis on seotud külgturvapatjade süsteemiga, sh süsteemi osade eemaldamine või paigaldamine muude remonttööde käigus (nt esiistmete eemaldamine), tohivad teha üksnes selleks volitatud asjatundlikud autoteenindused. Vastasel juhul võivad turvapadjade süsteemis tekkida häired.

Turvakardinad*

Joonis 21 Turvakardinate asukoht

Turvakardinad asuvad lae servas uste kohal auto mõlemal küljel»» Joonis 21 ja nende asukohad on tähistatud kirjaga „AIRBAG“.

Koostöös turvavöödega pakuvad turvakardinad tugevate külghokkupõrgete korral täiendavat kaitset autos viibijate ülakehale ja peale »» △.

Punktiiriga tähistatud piirkond»» Joonis 21 näitab, millise ala turvakardin pärast avane-mist täidab. Seepärast ei tohi sellesse piirkonda kunagi paigutada ega kinnitada min-neid esemeid »» △.

Külghokkupõrke korral rakendub turvakardin tööle auto sellel küljel, mis sai löögi.

Turvakardinad vähendavad külghokkupõrke korral esiistmel ja tagaistme äärmisel isteko-hal istuja kokkupõrkepoolsete kehaosade vi-gastumisohtu.

△ TÄHELEPANU

- Turvakardinad saavad pakkuda parimat kaitset vaid juhul, kui sõitjad istuvad sõidu ajal alati õiges asendis ja kinnitavad õigesti oma turvavöö.
- Autodes, kuhu on paigaldatud salongi va-hesein, tuleb turvakardinad turvakaalutus-tel välja lülitada. Pöörduge selleks oma au-toteeninduse poole.
- Auto esiistmetel ja tagaistme äärmistel is-tekohtadel istujate ja turvakardinate täitu-mispiirkonna vahel ei tohi kunagi olla teisi sõitjaid, loomi ega mingeid esemeid, et tur-vakardinad saaksid alati takistamatult täitu-da ja autos viibijale parimat kaitset pakku-da. Seetõttu ei tohi külgakendele paigalda-

da ka mingeid päikesevarje, kui need ei ole just teie auto jaoks selgesõnaliselt heaks kiidetud.

- Autos olevaid riidenagisid võib kasutada ainult kergete rõivaste riputamiseks. Ärge jätkke nagisse riputatud rõivaste taskusesse raskeid ega teravaid esemeid. Palun ärge kasutage oma riiete riputamiseks riidepuid.
- Turvapadjad pakuvad kaitset ainult ühe avarii korral ning need tuleb pärast täitumist uutega asendada.
- Kõiki töid, mis on seotud turvakardinate süsteemiga, sh süsteemi osade eemaldami-ne või paigaldamine muude remonttööde käigus (nt laevoodri eemaldamine), tohivad teha üksnes selleks volitatud asjatundlikud autoteenindused. Vastasel juhul võivad tur-vapatjade süsteemis tekkida häired.
- Külgturvapatjade ja turvakardinate tööd juhivad andurid, mis asuvad esiuste sees. Külgturvapatjade ja turvakardinate parima töökorra tagamiseks ei tohi uksi ega nende sisekülge katvaid paneele mingil moel ise muuta (nt nende sisse ise kõlareid paigal-dada). Kui esiuks on kahjustatud, ei pruugi turvapadjade süsteem korralikult töötada. Kõiki esiuste kallal tehtavaid töid tohivad teha vaid selleks volitatud asjatundlikud autoteenindused.

Laste turvaline sõidutamine autos

Laste sõiduohutus

Sissejuhatus

Turvakaalutlustel ja liiklusõnnetuste statistika le tuginedes soovime alla 12-aastaseid lapsi sõidutada alati auto tagaistmel. Sõltuvalt oma vanusest, kasvust ja kaalust peavad tagaistmel sõitvad lapsed istuma neile sobivas turvaistmes või kasutama auto turvavööd. Lapse turvaiste tuleb turvakaalutlustel paigaldada tagaistmele kaassõitja esiistme taha või tagaistme keskmisele istekohale.

Ka lapsed, nagu täiskasvanudki, alluvad kokkupõrke korral füüsilisele kahjustusele»»» Lehekül 18. Ent erinevalt täiskasvanutest ei ole laste luustik ja lihaskond veel lõpuni välja arenenud. See tähendab, et nende vigastumisoht avarii korral on märksa suurem.

Vigastumisohtu vähendamiseks peavad lapsed kasutama autos alati spetsiaalset turvaravastust (turvahälli, -tooli või istmekõrgendust).

Need spetsiaalselt välja töötatud tooted on heaks kiidetud vastavalt standardi ECE-R44 nõuetele.

CUPRA soovib veebilehel näidatud turvaistmed kinnitada nii, nagu järgnevalt kirjeldatud:

- Seljaga sõidusuunas kasutatav turvahäll (kaalurühm 0+): ISOFIX-kinnituste ja tugijalaga ISOFIX-alusega (Peke GO Plus + ISOFIX Base (RWF)).
- Näoga sõidusuunas kasutatav turvatool (kaalurühm 1): ISOFIX-kinnituste ja ülemise kinnitusrihmaga (Peke G1 ISOFIX DUO Plus).
- Näoga sõidusuunas kasutatav turvatool (kaalurühm 2): turvavöö ja ISOFIX-kinnitustega (RÖMER BRITAX KIDFIX² S).
- Näoga sõidusuunas kasutatav turvatool või istmekõrgendus (kaalurühm 3): turvavööga (RÖMER BRITAX KIDFIX² S).

Järgige laste turvaistmete paigaldamisel ja kasutamisel nende tootjate juhiseid ja kõiki seadustega kehtestatud nõudeid. Lugege ja järgige kindlasti selles raamatus antud juhiseid»»» Lehekül 32.

Soovime lapse turvaistme kasutusjuhendit alati koos auto ülejäänud juhendmaterjalidega autos hoida.

Laste turvaistmete liigitamine

Joonis 22 Laste turvaistmete näited

Kasutage ainult ametlikult heaks kiidetud ja oma lapsele sobivat turvahälli, -tooli või istmekõrgendust.

Kõik need peavad vastama standardite ECE-R44 või ECE-R129 nõuetele. Lühendi ECE-R tähendus: Economic Commission for Europe Regulation (Euroopa Majanduskomisjoni määrus)

Laste turvaistmed kaalurühmade järgi

Laste turvaistmed on jagatud 5 rühma:

»

Vanuserühm	Lapse kaal
Rühm 0	Kuni 10 kg
Rühm 0+	Kuni 13 kg
Rühm 1	9 kuni 18 kg
Rühm 2	15 kuni 25 kg
Rühm 3	22 kuni 36 kg

Standardi ECE-R44 või ECE-R129 kohaselt testitud ja heaks kiidetud laste turvaistmed on tähistatud märgiga, mis tõendab nende vastavust standardile ECE-R44 või ECE-R129 (ringiga ümbritsetud E-täht koos selle all oleva testimisnumbriga).

Järgige laste turvaistmete paigaldamisel ja kasutamisel nende tootjate juhiseid ja kõiki seadustega kehtestatud nõudeid.

Soovitame lapse turvaistme kasutusjuhendit alati koos auto ülejäänud juhendmaterjalidega autos hoida.

CUPRA soovib teil kasutada enda **originaalisavarustuse kataloogis** loetletud turvaistmeid. Need laste turvaistmed on spetsiaalselt välja valitud ja nende sobivust meie sõidukite jaoks on eraldi kontrollitud. Õige turvaistme, mis sobib nii teie automudelile kui ka lapse vanusele, saate osta meie edasi-müüjalt.

Laste turvaistmed tüübikinnituse kategooria järgi

Laste turvaistmed liigitatakse tüübikinnituse kategooria järgi universaalseteks, pooluniversaalseteks, sõidukispetsiifilisteks (kõik vastavalt standardile ECE-R44) või i-Size-turvaistmeteks (vastavalt standardile ECE-R129).

- **Universaalsed:** selle kategooria turvaistmeid võib paigaldada kõikidesse sõidukitesse ning nende sobivust mis tahes sõidukite nimekirja alusel kontrollida pole vaja. Kui selle kategooria turvaiste on heaks kiidetud ISO-FIX-süsteemi jaoks, on see lisaks varustatud ka ülemise kinnitusrihmaga.

- **Pooluniversaalsed:** selle kategooria turvaistmed peavad vastama universaalkategooria nõuetele, kuid peavad lisaks olema varustatud eraldi testitud ja heaks kiidetud täiendava turvaseadmega, millega iste kohale kinnitatakse. Pooluniversaalse kategooria turvaistmete kohta on olemas eraldi nimekiri sõidukitest, kuhu neid võib paigaldada.

- **Sõidukispetsiifilised:** selle kategooria laste turvaistmed peavad läbima dünaamilised katsed, millega kontrollitakse nende sobivust eraldi iga sõidukimudeliga. Ka sõidukispetsiifilise kategooria turvaistmete kohta on olemas nimekiri sõidukitest, kuhu neid võib paigaldada.

- **i-Size:** selle kategooria laste turvaistmed peavad vastama standardis ECE-R 129 toodud turva- ja paigaldusnõuetele. Millistel tur-

vaistmetel on i-Size-heakskiit teie sõidukis kasutamiseks, oskavad kõige paremini öelda turvaistmete tootjad.

Laste turvaistmete paigaldamine ja kasutamine

Laste turvaistmete paigaldamist puudutavad juhtnõored

Kui paigaldate oma autosse lapse turvaistme, järgige alltoodud üldisi juhtnõore, mis kehtivad kõikide turvaistmete puhul nende kinnitusteetodist sõltumata.

- Palun lugege läbi ja järgige kõiki turvaistme tootja kasutusjuhiseid.
- Lapse turvaistme tuleks eelistatavalt paigaldada tagaistmele kaassõitja esiistme taha, et laps saaks autost väljuda kõnniteepoolsest uksest.
- Reguleerige turvavöö sellisele kõrgusele, milles see on turvaistme jaoks loomulikult viisil ja keerdu minemata paras. Kui turvaistme paigaldatakse seljaga sõidusuunas, tuleb turvavöö kõrguse regulaator panna kõige alummise asendisse.
- Tagaistmele seljaga sõidusuunas paigaldatud turvaistme nõuetekohaseks kasutamiseks tuleb esiistme seljatugi reguleerida asendisse, milles see vastu turvaistme seljatuge ei puutu. Näoga sõidusuunas paigaldatud turvaistme puhul tuleb esiistme seljatugi reguleerida asendisse, milles lapse jalad selle vastu ei puutu.

• Lapse turvaistme korrektseks paigaldamiseks tagaistmele reguleerige peatõe kõrgust või eemaldage see, et turvaistme tagaistme peatõe vastu ei puutuks.

• Kui paigaldate autosse pooluniversaalkategooria turvaistme, mille kinnitamiseks tuleb kasutada auto turvavööd ja tugijalga, ei tohi paigalduskohaks valida tagaistme keskmist istekohta. Sellel kohal on kaugus põrandast väiksem kui teistel istekohadel ning seetõttu ei suuda tugijalg tagada turvaistme piisavalt stabiilset asendit.

• Lapse turvaistme paigaldamisel kaassõitja esiistmele tuleb esiiste lõpuni taha nihutada ning kõrgeimasse asendisse reguleerida. Esiistme seljatugi tuleb panna püstiasendisse¹⁾.

Tähtis teave kaassõitja esiistme ees asuva esiturvapadja kohta

Kaassõitja päikesesirmile ja/või kaassõitjapoolse esiukse raamile on kinnitatud esiturvapadja puudutava tähtsa teabega hoiatussilt »» Joonis 23.

Lugege läbi ja järgige alati kõiki ohutusnõudeid, mis on kirjas järgnevalt viidatud peatükides:

• Ohutu kaugus kaassõitja esiturvapadjast »» Lehekülj 24.

• Esemad kaassõitja ja esiturvapadja vahel »» Δ peatükis Esiturvapadjad leheküljel 27.

Kaassõitja esiistme ees asuv töövalmis esiturvapadi on seljaga sõidusuunas istuvalle lapsele väga suureks ohuks, sest täituv turvapadi võib anda turvaistmele löögi, mille tulemusel laps võib eluohtlikult või surmavalt vigastada. Kuni 12-aastased lapsed peavad sõitma alati auto tagaistmel.

Eeltoodud põhjustel soovime tungivalt sõidutada lapsi autos alati tagaistmel. See on kõige turvalisem koht autos. Alternatiivina võite kaassõitja esiistme ees asuva esiturvapadja spetsiaalse lülitiga välja lülitada »» Lehekülj 27. Kasutage laste sõidutamiseks autos alati laste vanusele ja kasvule vastavaid turvaistmeid »» Lehekülj 31.

Δ TÄHELEPANU

- Kui lapse turvaistme paigaldatakse kaassõitja esiistmele, suureneb avarii korral lapse raskete või koguni surmavate vigastuste oht.
- Esiistme ees täituv esiturvapadi võib anda seljaga sõidusuunas paigaldatud

»

¹⁾ Laste turvaistmete paigaldamisel ja kasutamisel tuleb alati kinni pidada kõikidest oma riigi vastavatest õigusaktidest ning turvaistme tootja juhistest.

turvaistmele lõõgi, mille tulemusel see vastu ust, lage või esiistme seljatuge paiskub.

- Ärge paigaldage seljaga sõidusuunas kasutatavat lapse turvaistet kunagi kaassõitja esiistmele, kui selle ees asuvat esiturvapadi ja pole välja lülitatud. See on lapse jaoks eluohtlik! Kui teil on siiski vaja turvaiste esiistmele paigaldada, lülitage selle ees asuv esiturvapadi tingimata välja»» Lehekülj 27. Kui kaassõitja esiistme kõrgus on reguleeritav, reguleerige iste kõige kõrgemasse asendisse ja nihutage lõpuni taha. Kui teie auto esiiste on liikumatult kohale kinnitatud, ärge paigaldage sellele kunagi ühtki lapse turvaistet.

- Need mudeliversioonid, millel ei ole võtmekeeratavat esiturvapadja väljalülituslülitit, tuleb viia esiturvapadja väljalülitamiseks asjatundlikku autoteenindusse. Ärge unustage esiturvapadja tagasi sisse lülitada, kui esiistmel soovib taas istuda täiskasvanu.

- Ärge lubage lastel kunagi autos kohale kinnitamata sõita ega sõidu ajal püsti tõusta või istmele põlvili ronida. Avari korral võib laps läbi terve salongi ette paiskuda ning iseendale või teistele autos viibijatele eluohtlikke vigastusi tekitada.

- Ärge jätke turvaistmele kinnitatud last kunagi autosse üksi.

- Alla 1,5 meetri pikkused lapsed ei tohi kasutada auto turvavööd ilma turvaistmeta, kuna äkkpidurdamise või avari korral võib see põhjustada vigastusi lapse kõhu või kaela piirkonnas.

• Kui lapse turvaiste on paigaldatud auto tagaistmele, tuleb lukustada ka tagauste laste turvalukud»» Lehekülj 102.

Kinnitussüsteemid

Sõltuvalt riigist kasutatakse laste turvaistmete turvaliseks paigaldamiseks erinevaid kinnitussüsteeme.

Ülevaade eri kinnitussüsteemidest

- **ISOFIX** ISOFIX on standardiseeritud kinnitussüsteem, mis võimaldab lapse turvaistme kiiresti ja turvaliselt autosse paigaldada. ISOFIX-kinnitused loovad turvaistme ja autokere vahele kindla ja jäiga ühenduse.

Lapse turvaiste on varustatud kahe jäiga kinnitusklambriga. Need klambrid kinnitatakse auto ISOFIX-kinnitusaasade külge, mis asuvad tagaistme äärmistel istekohtadel istme- padja ja seljatoe vahel. ISOFIX-kinnitussüsteeme kasutatakse peamiselt Euroopas »» Lehekülj 35. Vajadusel täiendab ISOFIX-kinnitusi ülemine kinnitusrihm (Top Tether) või spetsiaalne tugijalaga ISOFIX-alus.

- **Automaatne kolmepunktiturvavöö:** võimalusel tuleks alati eelistada turvaistme paigaldamist ISOFIX-süsteemi abil, mitte auto- maatse kolmepunktiturvavööga, kuigi see on võimalik»» Lehekülj 38.

Täiendavad kinnitusvahendid:

- **Ülemine kinnitusrihm (Top Tether):** ülemine kinnitusrihm pannakse üle tagaistme seljatoe ja kinnitatakse konsuga kinnituspunkti külge. Kinnituspunktid asuvad tagaistme seljatoe tagaküljel pagasiruumis»» Lehekülj 37. Ülemise kinnitusrihma kinnitusaasad on tähistatud ankrü sümboliga.

- **Tugijalg:** mõnd tüüpi turvaistmed toetuvad tugijala abil auto põrandale. Tugijalg ei lase lapse turvaistmel kokkupõrke korral ettepoole ümber paiskuda. Tugijalaga paigaldatavaid laste turvaistmeid võib kasutada ainult kaassõitja esiistmel ning tagaistme äärmistel istekohtadel »» △. Enne sellist tüüpi turvaistme paigaldamist peate kontrollima, kas teie auto on nende sõidukite nimekirjas, kuhu sellist tüüpi turvaistmeid tohib paigaldada. See nimekiri on olemas turvaistme kasutusjuhendis.

Laste turvaistmete paigaldamiseks soovitatavad süsteemid

CUPRA soovib kinnitada turvaistmeid järgneval moel:

- **Seljaga sõidusuunas kasutatavad turvahäliid ja -toolid:** kasutades ISOFIX-kinnitusi ja tugijalaga ISOFIX-alust või i-Size-kinnitusi.

- **Näoga sõidusuunas kasutatavad turva- toolid:** kasutades ISOFIX-kinnitusi ja ülemist kinnitusrihma.

⚠ TÄHELEPANU

Tugijala väär kasutamine võib põhjustada raskeid või surmavaid kehavigastusi.

- Kontrollige alati üle, et tugijalg oleks õigesti ja kindlalt paigaldatud.

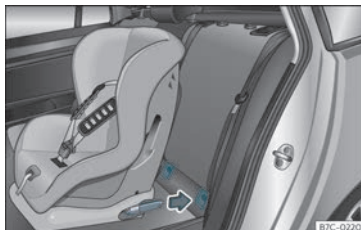
Lapse turvaistme paigaldamine ISOFIX- või i-Size-kinnituste ja ülemise kinnitusrihmaga*

Joonis 25 Tagaistmel: ISOFIX-/i-Size-kinnitusaasad

„ISOFIX“-kinnituste ja ülemise kinnitusrihma* abil saab lapse turvaistme kiiresti, lihtsalt ja turvaliselt tagaistme äärmisele istekohale paigaldada.

Kaks „ISOFIX“-kinnitusaasa on paigaldatud tagaistme mõlemale äärmisele istekohale.

Joonis 26 Tagaistmel: lapse turvaistme paigaldamine ISOFIX-süsteemiga

Mõnes mudelis on need kinnitatud istme raami, mõnes aga auto põranda külge. „ISOFIX“-kinnitusaasad asuvad tagaistme seljatoe ja istmepadja vahel»» **Joonis 25**. Ülemise kinnitusrihma* jaoks mõeldud kinnitusaasad

asuvad tagaistme seljatoe taga (seljatoe tagaküljel või pagasiruumis)»» Lehekülg 37.

Seda, milliseid turvaistmeid saab „ISOFIX“-süsteemiga teie auto eri istekohtadele paigaldada, vaadake alljärgnevast tabelist.

»

Auto ISOFIX-kinnitusaasadega istekohad

Kaalurühm	Suurusklass ^{a)}	Turvaistme tähis	Kaassõitja esiiste		Tagaistme äärmine koht	Tagaistme keskmine koht
			Turvapadi sisse lülitatud	Turvapadi välja lülitatud		
Turvahäll	F	ISO/L1	X	X	X	X
	G	ISO/L2	X	X	X	X
Rühm 0 kuni 10 kg	E	ISO/R1	X	X	IL	X
Rühm 0+ kuni 13 kg	E	ISO/R1	X	X	IL	X
	D	ISO/R2	X	X	IL	X
	C	ISO/R3	X	X	IL	X
Rühm I 9 kuni 18 kg	D	ISO/R2	X	X	IL	X
	C	ISO/R3	X	X	IL	X
	B	ISO/F2	X	X	IUF/IL	X
	B1	ISO/F2X	X	X	IUF/IL	X
	A	ISO/F3	X	X	IUF/IL	X
Rühm II 15 kuni 25 kg	---	---	X	X	---	X
Rühm III 22 kuni 36 kg	---	---	X	X	---	X

IUF: Koht sobib selle kaalurühma jaoks heaks kiidetud näoga sõidusuunas kasutatavate universaalkategooria ISOFIX-turvaistmete paigaldamiseks.

IL: Koht sobib teatud pooluniversaal-, piiratud või erisõidukitele mõeldud kategooria ISOFIX-turvaistmete paigaldamiseks. Palun kontrollige sobivust turvaistme tootja esitatud sõidukite nimekirjast.

X: See ISOFIX-kinnitusaasadega istekoht ei sobi selle kaalurühma või suurusklassi ISOFIX-turvaistmete paigaldamiseks.

^{a)} Suurusklassi tähis vastab turvaistme jaoks lubatud lapse kaalule. Universaal- või pooluniversaalkategooria tüübikinnitusega turvaistmetel on suurusklass kirjas ECE-vas-tavusmärgise etiketil. Suurusklassi tähis on märgitud turvaistmele.

Auto i-Size-kinnitusaasadega istekohad

Kaassõitja esiiste		Tagaistme äärmine koht	Tagaistme keskmine koht
Turvapadi sisse lülitatud	Turvapadi välja lülitatud		
X	X	i-U	X

i-U: Koht sobib nii näoga kui seljaga sõidusuunas kasutatavate universaalkategooria tüübikinnitusega i-Size-turvaistmete paigaldamiseks.

X: Koht ei sobi i-Size-turvaistmete paigaldamiseks.

Lapse turvaistme paigaldamine „ISOFIX/i-Size“-süsteemiga

Paigaldage turvaiste tingimata vastavalt turvaistme tootja kasutusjuhendile.

- Suruge turvaiste „ISOFIX/i-Size“-kinnitusaasade külge, nii et kostaks klambrite sulgumisklõpsatus»»» **Joonis 26**. Kui turvaiste on varustatud ka ülemise kinnitusrihmaga*, kinnitage see vastava istekoha jaoks mõeldud kinnitusaasa külge»»» Lehekülg 37. Järgige kindlasti kõiki turvaistme tootja juhiseid.
- Tõmmake turvaistet tugevalt mõlemalt küljelt, et kontrollida, kas see on korralikult kohal kinni.

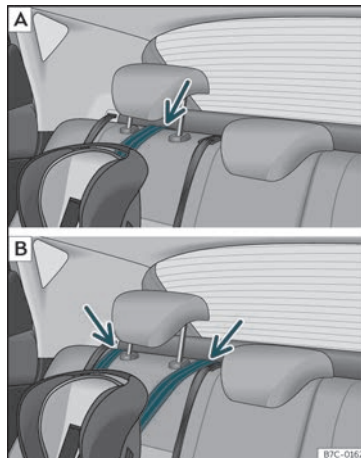
„ISOFIX“-kinnitussüsteemi ja ülemise kinnitusrihmaga* laste turvaistmeid saab osta margiesindustest ja vastava valdkonna kauplustest.

⚠ TÄHELEPANU

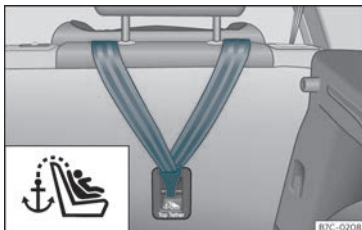
Autos olevad kinnitusaasad on ette nähtud ainult „ISOFIX“-kinnituste ja ülemise kinnitusrihmaga* turvaistmete paigaldamiseks.

- Ärge kinnitage nende külge kunagi mingeid teisi ilma „ISOFIX“-kinnituste või ülemise kinnitusrihmata* turvaistmeid ega mingeid kinnitusrihmasid või mis tahes muid esemeid – see võib põhjustada surmavaid kehavigastusi.
- Kontrollige alati üle, et turvaiste oleks korralikult „ISOFIX“-kinnitusaasade ja ülemise kinnitusrihmaga* kinnitusaasa külge kinnitatud.

Ülemise kinnitusrihma* kinnitamine

Joonis 27 Tagaistmel: ülemise kinnitusrihma paigutamine ja kinnitamine vastavalt rihma tüübile »

Joonis 28 Tagaistme seljatoe tagaküljel: ülemise kinnitusrihma kinnitusaas

Ülemise kinnitusrihmaga varustatud turvaistme tuleb kinnitada autos oleva spetsiaalse kinnitusaasa külge, mis asub tagaistme seljatoe taga ning aitab turvaistet veelgi kindlamalt kohal kinni hoida.

Selle rihma eesmärgiks on vähendada kokkupõrke korral turvaistme ettepoole liikumist, vähendades sel moel auto sees saadud löökide tagajärjel saadud peatraumade ohtu.

Lapse turvaistme paigaldamine auto turvavööga

Kui soovite paigaldada oma autosse universaalkategooria (U) tüübikinnitusega turvaistme, peate esmalt kontrollima, kas see on teie

Seljaga sõidusuunas paigaldatud turvaistmete ülemise kinnitusrihma kasutamine

Praegu on olemas väga vähe seljaga sõidusuunas paigaldatavaid ülemise kinnitusrihmaga varustatud turvaistmeid. Palun lugege tähelepanelikult läbi ja järgige täpselt kõiki turvaistme tootja juhiseid, et oskaksite ülemist kinnitusrihma õigesti paigutada ja kinnitada.

Kinnitusrihma kinnitamine

- Kerige turvaistme ülemine kinnitusrihm vastavalt tootja juhistele lahti ja tõmmake sirgu.
- Pange rihm tagaistme peatoe alt läbi >>> **Joonis 27** (vastavalt turvaistme paigaldusjuhiste tõstke peatuge ülespoole või eemaldage see).
- Tõmmake ülemine kinnitusrihm üle seljatoe ja kinnitage korralikult seljatoe tagaküljel asuva kinnitusaasa külge >>> **Joonis 28**.

- Reguleerige rihm tootja juhiseid järgides pingule.

Ülemise kinnitusrihma vabastamine

- Eemaldage rihm tootja juhiseid järgides kinnitusaasa küljest.
- Vajutage lukku ja võtke rihma konks kinnitusaasa küljest ära.

⚠ TÄHELEPANU

Kui turvaiste või selle ülemine kinnitusrihm paigaldatakse valesti, kasvab märgatavalt oht kokkupõrke korral raskelt vigi saada.

- Ärge kinnitage ülemist kinnitusrihma kunagi pagasiruumis asuvate pagasi kinnitusaasade külge.
- Ärge kinnitage kunagi pagasit või muid esemeid ISOFIX-kinnitusaasade või ülemise kinnitusrihma kinnitusaasade külge.

autos kasutamiseks heaks kiidetud. Vajaliku teabe leiate lapse turvaistme oranži värvi

ECE-vastavusmärgise etiketilt. Erinevaid paigaldusvõimalusi näete alljärgnevast tabelist.

Laste turvaline sõidutamine autos

Kaalurühm	Kaassõitja esiiste ^{a)}		Tagaistme äärmine koht	Tagaistme keskmine koht ^{b)}
	Turvapadi sisse lülitatud	Turvapadi välja lülitatud ^{c)}		
Rühm 0 kuni 10 kg	X	U	U	U
Rühm 0+ kuni 13 kg	X	U	U	U
Rühm I 9 kuni 18 kg	X	U	U	U
Rühm II 15 kuni 25 kg	X	UF	UF	UF
Rühm III 22 kuni 36 kg	X	UF	UF	UF

X: Sellises olekus ei sobi koht lapse turvaistme paigaldamiseks.

U: Koht sobib selle kaalurühma jaoks ette nähtud universaalkategooria turvaistmete paigaldamiseks.

UF: Koht sobib selle kaalurühma jaoks heaks kiidetud näoga sõidusuunas kasutatavate universaalkategooria turvaistmete paigaldamiseks.

- ^{a)} Laste turvaistmete paigaldamisel ja kasutamisel tuleb alati kinni pidada kõikidest oma riigi vastavatest õigusaktidest ning turvaistme tootja juhistest.
- ^{b)} Pooluniversaalkategooria turvaistmeid, mis on ette nähtud paigaldamiseks auto turvavöö ja tugijalaga, ei tohi paigaldada tagaistme keskmisele istekohale.
- ^{c)} Esiiste, mille kõrgust ei saa reguleerida, tuleb nihutada lõpuni taha. Esiiste, mille kõrgust saab reguleerida, tuleb nihutada lõpuni taha ja reguleerida kõige kõrgemasse asendisse.

Lapse turvaistme paigaldamine auto turvavööga

- Reguleerige turvavöö sellisele kõrgusele, milles see on turvaistme jaoks loomulikult viisil ja keerdu minemata paras. Kui turvaistme paigaldatakse seljaga sõidusuunas, tuleb turvavöö kõrguse regulaator panna kõige alummisse asendisse.
- Pange turvavöö vastavalt turvaistme tootja juhistele turvaistmest läbi.
- Kontrollige, et turvavöö ei oleks keerdu.

- Pistke turvavöö lukustuskeel vastavasse pandlasse, nii et kuulete lukustumisklõpsatust.

TÄHELEPANU

Lapsed peavad sõidu ajal olema alati oma vanusele, kaalule ja kasvule vastava turvarustusega kohale kinnitatud.

- Lugege läbi ja järgige alati kõiki laste turvaistmeid puudutavaid hoiatusi ja juhiseid
- » Lehekülj 32.